REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU

RP/063/70/49/1/2023

Gdańsk, dnia 13 lipca 2023 r.

Pan
Dawid Jereczek
Zastępca Burmistrza Miastka
ul. Grunwaldzka 1
77-200 Malbork

Szanowny Panie Burmistrzu,

wnioskiem z dnia 5 lipca 2023 r., doręczonym do tut. Izby w dniu 10 lipca br. zwrócił się Pan z prośbą o zajęcie stanowiska odnośnie problematyki związanej z finansowaniem zadań wykonywanych przez gminę w zakresie organizowania dowozu uczniów do szkół i przedszkoli w kontekście podanego stanu faktycznego.

We wstępie należy podkreślić, że zasady udzielania wyjaśnień przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku w trybie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1668 z późn. zm.) określone zostały w komunikacie zamieszczonym na stronie http://www.gdansk.rio.gov.pl/ (w zakładce: Działalność Izby >> Wyjaśnienia w sprawach stosowania przepisów o finansach publicznych >> Informacje ogólne).

Wniosek w sprawie udzielenia wyjaśnień winien zawierać opis stanu faktycznego oraz stanu prawnego, na tle których zrodziły się wątpliwości, proponowanego rozwiązania sprawy, ze wskazaniem podstawy prawnej takiego rozwiązania, zaopiniowanego przez obsługę prawną jednostki oraz jasnego wskazania zaistniałych wątpliwości. Wniosek nie może również dotyczyć prośby o wskazanie sposobu rozwiązania konkretnej i indywidualnej sprawy.

Odnosząc się do treści ww. wniosku z przykrością stwierdzam, że nie spełnia on ww. wymogów, jakie zostały przewidziane dla wniosków o udzielenie wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych, w związku z tym, że przedmiotem wniosku nie może być pytanie o wskazanie sposobu rozwiązania konkretnej i indywidualnej sprawy, a takie cechy posiada przedłożone zapytanie. Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku **nie jest bowiem uprawniona do wydawania opinii prawnych** w indywidualnych sprawach i problemach wnioskującego, lecz jedynie do **ogólnych interpretacji przepisów związanych z funkcjonowaniem finansów publicznych.**

Z uwagi na powyższe Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku zmuszona jest do odmowy udzielenia szczegółowej odpowiedzi na złożone zapytanie w zakresie pytań wskazanych w punktach 2-4.

Odnosząc się jedynie ogólnie do poruszonej w piśmie problematyki należy wskazać, że w przepisach art. 32 i art. 39 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900) ustawodawca zawarł regulacje prawne związane z organizacją transportu do przedszkoli oraz do szkół. Przepisy ujęte w tych artykułach przewidują obowiązek po stronie

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl

gminy – w określonych ustawowo przypadkach – zapewnienia uczniowi, bezpłatnego transportu i opieki do przedszkola i szkoły. Mając na uwadze uprawnienia gminy wynikające z ww. ustawy oraz z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) należy uznać, że w przypadkach innych niż te, które zostały określone (w ww. regulacjach ustawy Prawo oświatowe), gmina **może zapewnić bezpłatny transport do przedszkola i szkoły** m.in. poprzez zakup biletów jednorazowych lub miesięcznych. W odniesieniu do przedszkoli, ustawodawca wprost o tym postanowił w treści art. 32 ust. 7 z którego wynika, że gmina może zorganizować dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego również w przypadkach, w których nie ma takiego obowiązku. W sposób analogiczny należy ocenić uprawnienie gminy do zorganizowania bezpłatnego transportu w odniesieniu do przewozu uczniów do szkół podstawowych. Założenie powyższe ma potwierdzenie w orzecznictwie sądowym, czego przykładem może być stanowisko zawarte w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 25 sierpnia 2015 r. (sygn. akt I SA/Rz 699/15), który nadal zachowuje aktualność. W podanym orzeczeniu m.in. stwierdzono, że: *Jeśli poprzestać, tak jak uczyniła to RIO, na wykładni językowej art. 17 ust. 3 to należałoby przyjąć, że gmina jest obowiązana lub uprawniona do zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo do zwrotu kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, gdy dziecko mieszka w obwodzie szkoły. Natomiast, jeśli się weźmie pod uwagę okoliczności i argumenty prawne podnoszone przez Gminę w skardze, a mianowicie że rodzicom (opiekunom dzieci) z mocy art. 32 Konstytucji RP w związku z art. 20a ust. 2 oraz art. 20c ust. 7 ustawy oświatowej przysługuje prawo wyboru szkoły, do której ma uczęszczać dziecko (co nie kwestionuje RIO) i jest to konstatacja gwarantująca równość podmiotów wobec prawa, to* ***należy odrzucić aby intencją ustawodawcy było uniemożliwienie gminom bezpłatnego dowozu dzieci do szkół, w sytuacji gdy zamieszkują one poza obwodem danej szkoły, albo nawet poza terytorium gminy****. Prowadziłoby to bowiem do nieuprawnionego nierównego traktowania ze względu na miejsce zamieszkania ucznia, przy jednoczesnym zagwarantowaniu możliwości wyboru szkoły.*

Zatem, przywołane wyżej argumenty natury prawnej pozwalają opowiedzieć się twierdząco za możliwością finansowania z budżetu gminy zarówno wydatków - na przewóz (refundacje biletów) uczniom zamieszkałym na terenie innych gmin pobierających naukę w placówkach prowadzonych przez gminę, na przewóz (refundacje biletów) uczniom zamieszkałym na terenie gminy, a pobierającym naukę w placówkach nie należących obwodowo do miejsca zamieszkania ucznia, jak i na przewóz (refundacje biletów) uczniom zamieszkałym na terenie gminy, w obwodzie szkoły do której należą, gdy odległość nie przekracza 3 km.

Natomiast w kwestii stosowania przepisów związanych z zamówieniami publicznymi (punkt 4) właściwym podmiotem do zajęcia konstruktywnego stanowiska jest Prezes Urzędu Zamówień Publicznych. Posiada on szczególną kompetencje przyznaną w ramach art. 471 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.) gdzie m.in. postanowiono, że - Prezes Urzędu, dążąc do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów ustawy przez zamawiających, w szczególności wydaje, z urzędu lub **na wniosek**, opinie, w których przedstawia **interpretację przepisów ustawy budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie**, przy uwzględnieniu orzecznictwa Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, sądów powszechnych oraz Krajowej Izby Odwoławczej. Poddaję więc Panu pod rozwagę skierowanie stosownego zapytania w zakresie przedmiotowym objętym punktem 1 (*czy gmina może realizować dowóz uczniów omijając prawo zamówień publicznych poprzez podpisanie porozumienia z przewoźnikiem jako zwrot kosztów zakupu biletów rodzicom*) – wskazanemu wyżej centralnemu organowi administracji rządowej.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż udzielone w ramach niniejszego pisma wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych są wyłącznie stanowiskiem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, która nie posiada kompetencji do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa.

Uprzejmie proszę również o zastosowanie się do wymogów dotyczących składania kolejnych wniosków – zgodnie z informacją zamieszczoną na wstępie niniejszego pisma.

Z poważaniem

Roman Fandrejewski

Roman Fandrejewski
Elektronicznie podpisany przez Roman Fandrejewski
Data: 2023.07.13 13:06:26 +02'00'

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:
1) członkowie Kolegium w/m,
2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m,
3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja: Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl